

Riksbanken
Direktionen
Stockholm

Datum 2005-02-25
Dnr 32-2004-0447

Riksrevisionens granskning av Sveriges riksbank 2004

Inledning

Riksrevisionen har granskat Sveriges riksbanks årsredovisning, beslutad 2005-02-10, för räkenskapsåret 2004. Riksrevisionen har 2005-02-11 avgivit revisionsberättelse avseende Riksbanken för 2004.

Syftet har varit att bedöma om redovisningen och underliggande redovisning är tillförlitlig och räkenskaperna rättvisande samt om ledningens förvaltning följer tillämpliga föreskrifter och särskilda beslut. Revisionsberättelsen var enligt standardutformning vilket innebär att Riksrevisionen funnit årsredovisningen i allt väsentligt ge en rättvisande bild av verksamheten. Riksrevisionen har även tillstyrkt ansvarsfrihet för Riksbankens ledning.

Företrädare för Riksrevisionen var närvarande vid direktionens sammanträde 2005-02-10 och framförde därvid det huvudsakliga innehållet i föreliggande skrivelse.

Utöver vad som framgår av revisionsberättelsen vill Riksrevisionen fästa direktionens uppmärksamhet på nedanstående iakttagelser och framföra nedanstående rekommendationer. Riksrevisionen har, liksom för tidigare år, för avsikt att som en del av nästa års årliga revision följa upp hur banken internt t.ex. genom olika beslut agerar till följd av att ha tagit del av och dragit egna slutsatser efter Riksrevisionens avrapportering.

Riksrevisionen har som en del av detta års revision gjort en uppföljning av bankens åtgärder med anledning av de rekommendationer som Riksrevisionen lämnade avseende årsredovisning och intern kontroll föregående år. Riksrevisionens allmänna uppfattning är att banken väl beaktat dessa rekommendationer och vill framhålla att de processer som införts för att förstärka framtagande och kvalitetssäkring av årsredovisningshandlingarna har medfört avsevärda förbättringar. Bankens tydliggörande av det interna ansvaret som har följt av organisatoriska förändringar har även påverkat processen och arbetet med att uppnå en enhetlig syn på årsredovisningens innehåll och kvalitet.

Lagstadgad återrapportering i årsredovisningen

Riksrevisionen lämnade föregående år ett antal rekommendationer med syfte att förbättra struktur, innehåll och hänvisningar till dokumentation i de delar av årsredovisningen som innehåller den lagstadgade återrapporteringen avseende hur banken främjat ett "säkert och effektivt betalningsväsende" respektive "fast penningvärde". Vidtagna åtgärder inom banken har medfört en väsentlig förstärkning av processen och förbättrat kvalitén i alla delar av processen.

Den aktuella årsredovisningen ger en god beskrivning av bankens egna åtgärder för att främja huvuduppgifterna så som de beskrivs i riksbankslagen.

Att redovisa externa bedömningar av verksamhetens bedrivande är ett vanligt inslag i årsredovisningar för myndigheter i syfte att ge en bild av hur myndigheten uppfattas av de aktörer som påverkas av dess beslut.

Riksrevisionen noterar att bankens årsredovisning i viss utsträckning hänvisar till externa bedömningar exempelvis för att uppskatta förtroendet för penningpolitiken och för utvärdering av det analytiska arbetet med effektivitet och stabilitet i betalningsväsendet. Inför framtida ytterligare förbättringar av årsredovisningen kan banken överväga att i ökad utsträckning använda inslag av externa bedömningar, även för bankens övriga verksamheter.

Kapitaltillskott till bolagen

Banken har under 2004 vid ett antal tillfällen lämnat kapitaltillskott till det helägda bolaget Svensk Kontantförsörjning AB (SKAB) och dess dotterbolag Pengar i Sverige AB (PSAB). I samband med upprättande av bokslut för 2004 noterade banken att bolaget PSAB redovisat en fordran på banken om 61 mnkr, baserat på de kapitaltäckningsgarantier som lämnats under året.

Riksrevisionen har noterat följande:

Kapitaltäckningsgarantin gentemot PSAB är utformad på sådant sätt att banken garanterar bolagets kapital vid varje givet tillfälle. I samband med årsskiftet 2004/2005 tog banken över ett större hyresavtal för en lokal där Riksbanken numera driver verksamhet som överförts från SKAB. I kombination med att avvecklingsarbetet i bolagen fram till årsskiftet genomfördes till lägre kostnad än budgeterat resulterade detta i att bolagsgruppens egna kapital översteg budgeterade belopp med 42 miljoner kronor. Totalt eget kapital uppgick därmed till 68 miljoner kronor. Eftersom kapitaltäckningsgarantin inte skrevs om, och ett tidigare uppbokat åtagande inte kan anses reversibelt, har bankens åtagande lett till en överkapitalisering av bolagsgruppen.

Tillskottet har därigenom, som situationen var vid årsskiftet, inte i sin helhet behövts av kapitaltäckningsskäl, men löpande under året har tillskotten krävts

för att möta det kapitalbehov som förutsågs i den antagna budgeten för avvecklingsarbetet. Tillskottet har i årsredovisningen redovisats utifrån sin innebörd snarare än ursprungliga avsikt, vilket medfört att det bokförda värdet på aktierna i SKAB ökats med 61 mnkr. Banken har bedömt detta vara ett aktiverbart tillskott som motsvaras av reella värden i bolaget.

Riksrevisionen har inget att erinra mot de underlag som presenterats avseende bedömningen. Överföringen av hyresavtalet till Riksbanken samt de lägre kostnaderna för avvecklingen av verksamheten, främst under det fjärde kvartalet 2004 ledde dock till att bolagsgruppen överkapitaliserades.

Riksrevisionen rekommenderar generellt att banken löpande korregerar sina åtaganden, så som exempelvis för bolagen, så att de motsvarar det behov som banken har för avsikt att garantera.

För övrigt har Riksrevisionen rekommenderat banken att för sin interna kvalitetssäkring utöka dokumentationen genom att upprätta och underteckna separata dokument som styrker bankens bedömning. Banken har följt rekommendationen.

Övriga avsättningar

Banken har, som nämnts ovan, från 1 januari 2005 tagit över hyresåtagandet för den lokal där Riksbanken beräknas bedriva verksamhet fram till halvårsskiftet 2005. Övertagandet har resulterat i en avsättning om 62 mnkr i banken. Riksrevisionen har erhållit underlag för bankens bedömning av åtagandets storlek och de antaganden som den vilar på och har inget att erinra mot den bedömning som banken gjort. Riksrevisionens bedömning är att banken genomfört en rimlig bedömning.

För övrigt har Riksrevisionen rekommenderat banken att för sin interna kvalitetssäkring utöka dokumentationen genom att upprätta och underteckna separata dokument som styrker bankens bedömning. Banken har följt rekommendationen.

Ändrade redovisningsprinciper

Banken har som framgår av årsredovisningen ändrat redovisningsprinciper under 2004. Förändringarna är väl beskrivna i årsredovisningen, liksom effekterna av förändringarna. En effekt av förändringarna är att orealiserade valuta- och prisvinster, samt i vissa fall kvittningsbara valuta- eller prislestnader numera redovisas mot en värderegleringsreserv istället för att påverka periodens resultat. Antalet valutatransaktioner som redovisas mot denna reserv under 2004 är på grund av valutautvecklingen mycket begränsat.

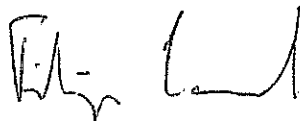

Riksrevisionen rekommenderar dock att banken förstärker rutinerna avseende specificering av poster på värderegleringskonton och avstämningar mot motsvarande tillgångs- och skuldposter.

Riksrevisionens övriga noteringar från granskningen

Utöver ovan redovisade noteringar har Riksrevisionen till berörda avdelningar och befattningshavare inom banken förmedlat Riksrevisionens detaljerade noteringar för kännedom.

Revisionsrådet Filip Cassel har beslutat i detta ärende. Biträdande revisionschef Jonas Hällström har varit föredragande.

Filip Cassel

Jonas Hällström

Kopia för kännedom:
Riksbanksfullmäktige